

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
19/66-4

Vår dato:
14.06.2019

Innspill til Oppfølging av strukturreformen i universitets- og høyskolesektoren- gevinstrealiseringsplan

Vi viser til brevet *Oppfølging av strukturreformen i universitets- og høyskolesektoren-gevinstrealiseringsplan* datert 14. mars 2019 fra Kunnskapsdepartementet til 8 universiteter og høyskoler. I brevet bes institusjonene om å sende forslag til måltall på indikatorene som skal konkretisere målene som regjeringen satt for strukturreformen; *Utdanning og forskning av høy kvalitet, robuste fagmiljøer, god tilgang til utdanning og kompetanse over hele landet, verdensledende fagmiljøer og effektiv ressursbruk*. Kif synes det er positivt at Kunnskapsdepartementet følger opp strukturreformen, men ønsker med dette brevet å be Kunnskapsdepartementet innlemme flere indikatorer i gevinststrealiseringsplanen som bedre belyser måloppnåelse og også eventuelle uintenderte konsekvenser av reformen.

Kif-komiteen har siden 2015 fulgt strukturreformen i universitets- og høyskolesektoren. Kif har belyst mulige kjønns- og mangfoldsimpplikasjoner, men også gitt sektoren en håndrekning i hvordan de kan bruke en omstilling som en anledning til å styrke arbeidet med kjønnsbalanse og mangfold. Komiteen arrangerte i 2016 konferansen *Strukturreformen i UH-sektoren: Lovende for likestilling?* sammen med NTNU og i 2017 ble [Omstilling i forskningssektoren- en veileder for likestilling og mangfold](#) utgitt. I tillegg har fusjon og omstilling vært tema ved en rekke institusjonsbesøk som Kif har gjennomført i perioden.

På den årlige nettverkskonferansen for likestillingsarbeidere i Tromsø, ble strukturreformen igjen satt på agendaen. Her gikk det tydelig frem at Kifs arbeid med å belyse hvordan strukturreformen har påvirket kvinner og menns arbeidsvilkår hadde gitt effekt ved flere UH-institusjoner, men at det fortsatt er behov for søkelys på dette området. Et positivt resultat av Kifs arbeid på feltet er at det nå stilles krav til kompetanse på likestilling og mangfold ved ansettelser av ledere ved flere fusjonerte universiteter og høyskoler. Imidlertid ser vi også en nedgang i hvilke institusjoner som har handlingsplaner for kjønnsbalanse og mangfold etter at strukturreformen ble iverksatt.

Det er satt i gang flere evalueringer av strukturreformen. NIFU startet allerede i 2016 en følgeforskningsstudie av NTNUs fusjon. Ingen av problemstillingene som skulle belyses handlet om kjønns- eller mangfoldsimpplikasjoner. Kif sendte eget brev om dette til NTNUs ledelse uten at det førte til endringer. Vi er glade for at Forskningsrådet nå, på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, lyste ut en forskningsbasert evaluering av strukturreformen. Evalueringen skal knyttes tett opp til målene for reformen som nevnes innledningsvis. Etter en henvendelse fra Kif tok Forskningsrådet inn følgende setning i sin utlysning: *Det er også ønskelig at evalueringen belyser fusjonenes implikasjoner for kjønnsbalanse og mangfold*. Vi forventer at NIFU, som også har fått tildelt dette evalueringsoppdraget, belyser kjønns- og mangfoldsimpplikasjoner i sitt arbeid.

Gevinstrealiseringsplanen, som skal vurdere om strukturreformen har vært velfungerende og effektiv, tar kun utgangspunkt i de opprinnelige målene for reformen. Den åpner ikke for å se på utilsiktede følger av reformen som hvordan det har gått med bemanning av lederstillinger, rekruttering til faglige

og administrative stillinger, konsekvenser av større geografiske avstander og arbeidsmiljø. Indikatorene som er foreslått i vedlegg Tabell 1 til brevet fra dere, er heller ikke oppdelt på kjønn. Slik indikatorene er oppgitt nå vil det ikke være mulig å få kunnskap om ei heller hvordan reformen har påvirket menns og kvinners arbeidsvilkår likt eller ulikt.

Vi håper at evalueringen av strukturreformen utført av NIFU vil belyse kjønns- og mangfoldsimplikasjoner. Dette vil være viktig informasjon for innretting av fremtidige tiltak for å fremme kjønnsbalanse og mangfold ved norske UH-institusjoner. I tillegg til dette mener vi at det vil være viktig at oppfølgingen av strukturreformen i tiden fremover har indikatorer med tilhørende måltall som ser på konsekvenser for arbeidsvilkår for ansatte ved institusjonene.

Kif foreslår følgende:

Alle indikatorene som er foreslått deles opp på kjønn

I tillegg forslås følgende indikatorer lagt til:

Mål 1: Utdanning og forskning av høy kvalitet

Andel midlertidig ansatte (andel menn og kvinner)

Skår på hvordan ansatte opplever arbeidsmiljøet (andel menn og kvinner)

Andel årsverk i lederstillinger (andel menn og kvinner)

Mål 6: Effektiv ressursbruk

Bruk av reisetid til jobb (andel menn og kvinner)

Bruk av midler til reiser i jobbsammenheng (andel menn og kvinner)

Det er vanskeligere å foreslå kvantitative indikatorer for etniske minoriteter vs. norskfødte forskere enn for kvinner/menn. I en mangfoldig sektor er det likevel interessant å vite om strukturreformen har ført til økt lederandel med innvandrerbakgrunn eller internasjonal bakgrunn. I den grad det er mulig å koble arbeidsmiljødata med innvandrerbakgrunn kunne det også være av interesse. Kif har fått tilbakemelding om at omstilling fører til økt usikkerhet og en del kommunikasjonsutfordringer for ikke-norskspråklige forskere.

Vennlig hilsen

Curt Rice
leder, Kif-komiteen

Heidi Holt Zachariassen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UHR